

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

موضوع:
اشتغال زایی کشورهای مختلف و ایران و
صادرات بخش های اقتصادی با تاکید بر واردات

استاد مربوطه:
دکتر مستولی زاده

نام دانشجو:
فاطمه کاظمی

مقدمه

بهبود در وضعیت اشتغال به عوامل زیر بستگی دارد:

1_ نرخ رشد اقتصادی

2_ میزان سرمایه گذاری

3_ و صادرات

اگر کشوری از نظر صادرات روند رو به رشد داشته باشد این امکان به وجود می آید تا بازار داخلی قدرتمند کارا و مولد ایجاد کند. در این صورت نرخ رشد اقتصادی موجب افزایش و ایجاد فرصت های شغلی جدید خواهد شد و تحولی در بازار کار به وجود خواهد آمد. از سوی دیگر باید توجه داشت که هر کشوری نیاز به واردات کالا از کشور دیگر دارد و هرچه صادرات زیاد شد واردات نیز زیاد شده و اشتغال و بقیه بخش های اقتصادی را تحت تاثیر قرار خواهد داد.

صادرات و واردات

سه اثر متفاوت بر اشتغال شامل:

- 1_تأثیر مستقیم: به دلیل تقاضای کالای تولید شده در کشور است.
- 2_اثر دوم (غیر مستقیم): افزایش تقاضای کالاهای واسطه ای به عنوان اثر دوم موجب افزایش غیرمستقیم اشتغال میشود.
- 3_اثر سوم: و واردات کالاهای نهایی و واسطه ای ناشی از صادرات اثر سوم در نظر گرفته می شود.

پژوهش راجب موضوع

طبق مطالعاتی که راجب این موضوع انجام شده که در آن آثار تجارت با چین به اشتغال بخش صنعتی بر اقتصاد ایران طی دوره زمانی 1375 تا 1390 مورد بررسی قرار داده اند. نتایج نشان می دهد که در مورد 22 بخش صنعتی واردات از چین باعث کاهش سطح اشتغال کل می شود و صادرات ایران به چین به خلق فرصت های اشتغال کمک می کند. برآوردها همچنین نشان می دهند که واردات از چین کاهش سطح اشتغال را برای شاغلان مرد به دنبال دارد و صادرات ایران به چین رابطه مثبت و معنی داری با سطح اشتغال زنان و مردان دارد.

تجربه کشورهای مختلف در به کارگیری سیاستهای بازار کار

سایر کشورها:

صادرات به کشور کره ی جنوبی

تجربه کشور کره جنوبی در به کارگیری برنامه های بازار کار میتواند الگوی خوبی برای کشورهای در حال توسعه از جمله ایران باشد. قبل از اجرای برنامه های بازار کار ابتدا نوع بیکاری شناسایی و سپس برحسب آن برنامه های موثر به کار گرفته میشود. برای اینکه اقتصاد با رکود مواجه نشود و رفاه نیروی کار کاهش نیابد "حق بیکاری" پرداخت میشود. از طرف دیگر دولت به ایجاد مشاغل کوچک و پرداخت یارانه به دستمزدها برای حفظ اشتغال اقدام میکند. و در این خصوص از یک طرف دولت زمینه های ایجاد انعطاف پذیری بازارکار و افزایش رقابت میان تعاونی ها و افزایش جذب سرمایه گذاری های مستقیم خارجی را فراهم میکند. که آنها نیز رشد اقتصادی را به همراه دارند.

کشور کره جنوبی

شرکای عمده صادراتی: چین 24/5%، آمریکا 10/7%، ژاپن 7/1%، سنگاپور 4/2% و ایران در رتبه بیستم 1/1% است

شرکای عمده ی وارداتی: چین 15/5%، ژاپن 12/4%، عربستان 7/6%، استرالیا 4/4% و ایران رتبه ی شانزدهم 1/6% است.

اقلام عمده صادراتی ایران به کره: پروپان مایع شده، بوتان مایع شده، روی غیر ممزوج، سرب تصفیه شده و غیره...

اقلام عمده وارداتی ایران از کره: شمش از آهن و فولاد، وسایل نقلیه یا موتور پیستونی، گرید بطری، سایر کاغذها غیره... است.

کشور چین

در طول سالیان اخیر کشور چین به کمک پتانسیل های ویژه خود توانسته است به جایگاه ویژه ایی در اقتصاد بین الملل دست یابد و به عنوان یکی از مهم ترین شرکای تجاری ایران مطرح شود. نتایج آماری حاکی از آن است در حالی که عمده صادرات ایران به چین تنها به **صنعت تولید زغال کک. تولید مواد و محصولات شیمیایی و تولید فلزات** اساسی منحصر میشود. اما چین توانسته است که تعداد بیشتری از صنایع خود را درگیر صادرات محصولات خود به ایران کند. همچنین در تمامی سالهای دوره مورد بررسی چین قدرت برتر تجاری این رابطه دو طرفه بوده است. این در حالیست که برآورد 19 بخش صنعتی نیز بیانگر آن است که اگرچه واردات از چین نابودی مشاغل را به دنبال دارد صادرات به بهبود وضعیت اشتغال کمکی نمی کند.

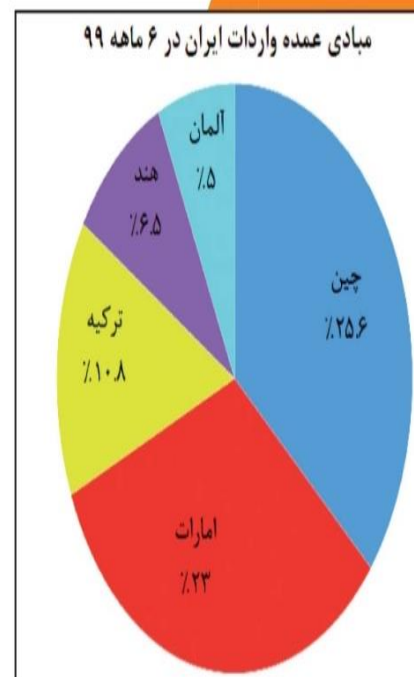
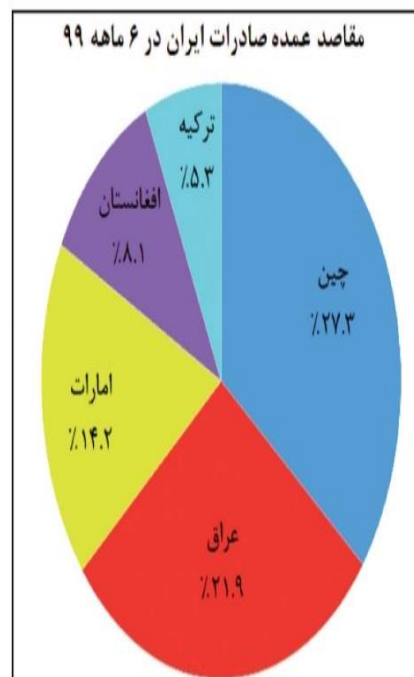
چین از کشور هایست که طبق امار 99 بالاترین حجم واردات کالا به ایران را داشته است. حدود 2 میلیارد و 300 میلیون دلار کالا از چین وارد کشور شده است .

کالاهای وارداتی پرسود از چین شامل: ماشین آلات صنعتی. لوازم الکتریکی. لوازم یدکی خودرو. انواع آهن آلات و ادویه و مواد غذایی و غیره است.

اگر این واردات از چین مکمل تولید داخل باشد نه تنها به اشتغال داخلی ضربه نمیزند بلکه با افزایش تولید داخلی می تواند باعث خلق فرصت های شغلی باشند.

مقاصد عمده واردات و صادرات ایران در سال 99

مهمترین کالاهای صادراتی ایرانی

اقلام مهم واردات کشور

1_ واردات ماشین (جرثقیل های برجی. لوازم لازم برای ماشین سازی. ماشین های بافندگی)

2_ موادغذایی (ذرت دامی. برنج. لوبیای سویا. جو و سایر قطعات بی استخوان منجمد گاو)

3_ گوشی تلفن همراه

4_ لوازم آرایشی

و غیره.... که پرسودترین واردات به کشور هستن و البته جزئی از آنها.

واردات کشور

یک درصد افزایش ضریب نفوذ واردات اشتغال بخش صنعت را 0/0073 درصد کاهش میدهد. و وارداتی که انجام میدهیم در جهت مصرف است نه تولید و مکمل سرمایه گذاری به همین دلیل است که روی اشتغال و بیکاری ما تاثیر زیادی دارد.

تراز تجاری منفی و صادرات غیر نفتی سال 98 و 99

صادرات غیر نفتی کشور در دوماه اول سال 99 تحت تاثیر کرونا نسبت به سال گذشته تقریبا نصف شده است. سال 99 4.3 میلیارد دلار کالای غیرنفتی از کشور صادر شده در حالی که در سال 98 میزان صادرات غیرنفتی 8.4 میلیارد دلار بود. و البته میزان واردات کالا به کشور هم در سال 99 نسبت به سال 98 کم شده اما نه به همان سرعت صادرات غیرنفتی. در سال 99 5 میلیارد دلار کالا به کشور وارد شده در حالی که در سال 98 این رقم 6.76 میلیارد دلار وارد شده بود. ارزش تجارت خارجی کشور در سال 99 میزان 9.3 میلیارد دلار بوده که نسبت به رقم 15.17 سال گذشته کاهش نزدیک به 6 میلیارد دلار داشته است.

و نکته ی مهم منفی شدن تراز تجاری کشور در سال 99 است در حالی که در سال 98 تراز تجاری کشور مثبت بود زیرا ارزش صادرات غیرنفتی 1/6 میلیارد دلار بیشتر از واردات بود. و این نیز یعنی سقوط اشتغال و تولید در داخل کشور.

ارزش (میلیارد دلار)	دو ماهه 99	دو ماهه 98
صادرات	4/3	8/412
واردات	5/041	6/763
حجم تجارت خارجی	9/341	15/175

وزن (میلیون تن)	دو ماهه 99	دو ماهه 98
صادرات	14/5	30/273
واردات	6/5	5/654

صادرات و واردات ایران در سال 1400

بر اساس آمار گمرک صادرات کشور طی 5 ماه نخست سال 1400 در مقایسه با مورد مشابه سال گذشته به لحاظ ارزشی 63 درصد و به لحاظ وزنی 20 درصد افزایش داشته است.

و میزان واردات کشور در 5 ماهه ابتدایی سال 1400 به رقم 16.6 میلیارد دلار و وزن 13.8 میلیون تن رسید که در مقایسه با مدت مشابه در سال 99 نشان دهنده 21 درصد افزایش در ارزش و 0.5 درصد کاهش در وزن است.

و طبق گزارش مرکز آمر نرخ بیکاری در تابستان 1400 با هشت دهم درصد افزایش نسبت به بهار به 9/6 درصد رسیده است که نشان دهنده افزایش واردات ایران و بیکار شدن جوانان و کاهش نرخ اشتغال و نیروی کار در کشور است .

مولفه های تولید

چند نمونه از مولفه های مهم تولید داخلی:

- 1_ محیط فعلی و مطلوب فعالیت واحدهای تولیدی
  - 2_ مسیرهای نامولد رقیب و موازی تولید و سرمایه گذاری
  - 3_ راهبرد توسعه صنعتی یا اولویت های تولیدی کشور
  - 4_ امنیت سرمایه گذاری و نیروهای محرک سرمایه گذاری از جمله (تعرفه های وارداتی، معافیت های مالیاتی، تسهیلات بانکی و اعتبارات حمایتی).
- به طور خلاصه ایجاد جهش تولید و فضای کار و اشتغال بدون رفع این چالش ها امکان پذیر نخواهد بود و در غیر این صورت ایران وابسته به واردات از کشورهای دیگر و رشد بی رویه بیکاری خواهد بود.

نتیجه

و در آخر چیزی که برای اقتصاد و اشتغال کشورها و ایران مهم است وابسته شدن ب تولید داخلی و محدود کردن هرچه بیشتر واردات است که با افزایش تولید ناخالص داخلی شاهد کاهش نرخ بیکاری و افزایش اشتغال خواهیم شد و با توجه به این امر موجب تولید و رشد سرمایه گذاری از یک سو و رشد افزایش تقاضا برای استخدام نیروی کار میشود که در نهایت کاهش نرخ بیکاری را به همراه دارد و باعث متکی شدن کشور به تولیدات خود و صادرات و محدود شدن هرچه بیشتر واردات خواهد شد. و در غیر این صورت کشور ما با این شرایط دچار رکود تورمی خواهد شد. رکود در بخش تولید و تورم در بخش تجارت و مبادله. که کشورهای شرقی به خصوص چین بحران شدیدی را برای تولیدکنندگان داخلی ایجاد کرده و میکنند

چیزی که کشور چین در این چند دهه تجربه کرده است و در اقتصاد و دنیا به جایگاه ویژه ای رسیده است که الگوی خوبی برای کشورها خواهد بود.

منابع

- 1_ تحلیل تاثیر توسعه صادرات بر اشتغال مطالعه موردی صنایع با فناوری بالا در ایران_علیرضا امینی_زهرا علیزاده
- 2_ سیاستهای اشتغالزایی کشورهای مختلف و ایران_دباغ.رحیم
- 3_ کارآفرینی دانشگاههای کره جنوبی و استفاده از تجارب آنها در دانشگاههای ایران_احمد حیدری عبیدی
- 4_ رتبه بندی پتانسیل های تولیدی و اشتغالزایی بخشهای اقتصاد ایران_فرهاد ترحمی
- 5_ آثار منفی واردات بر اشتغال:مورد مطالعه تجارت با چین_سعید عیسی زاده_سعیده سادات حسینی
مجلات اقتصادی